

7. **Kulchii I. O.** Teoretychni osnovy protsesu reformuvannia orhaniv vykonavchoi vlady v Ukraini / I. O. Kulchii // Statystyka Ukrainy. – 2008. – № 4. – S. 86 – 90.

8. **Nadolishnii P. P.** Kontseptsiiia demokratychnoho uriaduvannia: sutnist i problemy formuvannia ta realizatsii / P. Nadolishnii // Akt. probl. derzh. upr. : zb. nauk. pr. – O. : ORIDU NADU, 2007. – Vyp. 2 (30). – S. 46 – 55.

9. **Reshota O.** Osnovni kontseptsii reformuvannia derzhavnoho upravlinnia SShA ta Yevropeiskoho soiuzu / O. Reshota, V. Reshota // Demokratychnе vriaduvannia : nauk. visn. – 2010. – Vyp. 6. – Rezhym dostupu : www.lvivacademy.com/visnik6/fail/Reshota.pdf.

10. **Surmin Yu. P.** Teoriya sotsialnyih tehnologiy : ucheb. posobie / Yu. P. Surmin, N. V. Tulenkov. – K. : MAUP, 2004. – 608 s.

11. **Stratehiia** innovatsiinoho rozvytku Ukrainy na 2010 – 2020 roky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv / avtory-uporiad. : H. O. Androshchuk, I. B. Zhyliaiev, B. H. Chyzhevskiy, M. M. Shevchenko. – K. : Parlament. vyd-vo, 2009. – 632 s.

12. **Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth.** – Access mode : ec.europa.eu/eu2020/index_en.html.

Надійшла до редколегії 09.01.14

УДК 502.5:303.732.4

Юрій СОХА

Львівський коледж будівництва, архітектури та дизайну

ФОРМУВАННЯ ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ ТЕОРІЇ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ: ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Здійснюється системний аналіз визначальних понять теорії природно-техногенної безпеки. Розкривається суть управління природно-техногенною безпекою.

Ключові слова: безпека, загроза, ризик, система, управління безпекою.

Юрий Соха. Формирование понятийно-категориального аппарата теории природно-техногенной безопасности: государственно-управленческий аспект

Осуществляется системный анализ определяющих понятий теории природно-техногенной безопасности. Раскрывается суть управления природно-техногенной безопасностью.

Ключевые слова: безопасность, угроза, риск, система, управление безопасностью.

Yuriy Soha. Formation of the conceptual category apparatus of the theory of natural technological safety: public-administrative aspect

© Соха Ю. І., 2014

The system analysis of the determinant concepts of the theory of natural technological safety is made. The essence of natural technological safety management is exposed.

Key words: safety, danger, risk, system, security management.

Проблема безпеки людини має глибокі історичні корені й безпосередньо пов'язана з появою людини розумної та необхідністю забезпечення життєдіяльності цього біологічного виду вже на етапі його становлення. Історичний досвід переконливо доводить, що потреба забезпечення безпеки належить до першочергових, основних мотивів діяльності людей і співтовариств. Потреба в безпеці належить до базисних і мотиваційних механізмів людської життєдіяльності, як у будь-яких інших живих істот [9].

Безпека – складне соціальне явище, що виявляється в таких аспектах, як: потреба, інтерес, відчуття, мета і результат спеціалізованої діяльності тощо. У процесах функціонування соціальних систем безпека має істотне значення, оскільки небезпечні умови не сприяють продуктивній праці, спричиняють необхідність витратити зусилля і ресурси на боротьбу з небезпеками [5]. Не випадково Ш. Монтеск'є у своїй фундаментальній праці «Про дух законів» ще у 1748 р. зауважував, що безпека – перша форма свободи, створює необхідні передумови для творчої діяльності людей, поліпшення їх добробуту і збільшення суспільного багатства. Як правило, витрати на безпеку становлять вагомий частку в державному бюджеті, бюджетах корпорацій і приватних осіб, але вони завжди виправдані й необхідні.

На початку ХХІ ст., незважаючи на великі досягнення науково-технічного прогресу, безпека залишається однією з центральних проблем цивілізаційного розвитку. Це обумовлено активізацією небезпечних природних і техногенних процесів, порушенням екологічного балансу і деградацією природного середовища, зростанням масштабів негативних наслідків техногенних катастроф. Значне погіршення природно-техногенної ситуації спостерігається не тільки на локальному й регіональному, але й на глобальному рівнях. Тому пріоритетною постає проблема забезпечення безпеки життєдіяльності людини, суспільства й держави в умовах можливої реалізації природних і техногенних загроз.

Вітчизняними та зарубіжними науковцями розроблено теоретико-методологічні основи якісної та кількісної оцінки природно-техногенних ризиків, методи їх мінімізації. Проблемам управління ризиками надзвичайних ситуацій природно-антропогенного походження присвячені наукові доробки В. Акімова, Н. Асамбаєва, Б. Данилишина, В. Ковтуна, А. Степаненко, А. Качинського, Ю. Холмогорова, Б. Порфир'єва. Водночас аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про фрагментарність

застосування результатів системного аналізу під час формування теоретичних основ теорії безпеки.

Мета статті полягає в системному аналізі понятійно-категоріального апарату теорії природно-техногенної безпеки з позицій переходу господарювання на принципи сталого розвитку, обґрунтуванні необхідності формування науково-методичних підходів до вдосконалення механізмів управління у сфері природно-техногенної безпеки.

Необхідно зазначити, що до цього часу відсутня цілісна теорія загальної безпеки в різних сферах життєдіяльності: державній, економічній, соціальній тощо. Аналіз численних джерел та літератури з проблем безпеки свідчить про те, що на сьогодні сформувалися різні теоретико-методологічні підходи до дослідження цієї складної та багатоаспектної проблеми. У наукових колах уже тривалий час відбуваються дискусії щодо визначень та розуміння таких базових понять, як «національні інтереси», «національна безпека», критеріїв і методів оцінки безпеки, характеристик можливих небезпек та їх структуризації, принципів побудови ефективного механізму забезпечення безпеки тощо [3; 7; 10; 11].

Формування понятійно-категоріального апарату теорії безпеки сьогодні ще не завершено, існують різні тлумачення визначальних категорій безпеки, суть та зміст багатьох термінів у науковому плані повною мірою ще не досліджені. Одночасно сучасні трансформаційні процеси спричинили докорінну зміну уявлень про безпеку, а головне – обумовили радикальне переосмислення місця безпеки в ієрархії потреб та інтересів людини [1].

Ми вважаємо, що першочерговими завданнями формування загальної теорії природно-техногенної безпеки є:

- формування базових понять і категорій (створення відповідного понятійно-категорійного апарату);
- установлення структурно-функціональних зв'язків між базовими поняттями і категоріями;
- вибір підходів до формалізації процесів забезпечення безпеки складних систем і розробка на цьому підґрунті методів дослідження, які б забезпечили поглиблене дослідження та виявлення відповідних закономірностей;
- розробка методів формування механізмів забезпечення безпеки складних систем різної природи.

Питання про впорядкування термінології в галузі забезпечення природно-техногенної безпеки виникло наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Аналіз визначень і підходів до формування механізмів забезпечення природно-техногенної безпеки свідчить про те, що визначення базових категорій перебуває на стадії становлення, немає

загальноновизнаного підходу. Це простежується навіть на рівні самого поняття «безпека». Комплексний аналіз застосування поняття «безпека» засвідчив існування неоднозначного тлумачення цього терміна. На сьогодні однозначно не визначено, ця категорія є системним процесом чи показником стійкості функціонування системи [6].

Безпека розглядається також як здатність об'єкта, явища або процесу зберігати свої основні характеристики, параметри в разі руйнівних впливів з боку інших об'єктів, явищ або процесів. У цьому випадку здебільшого йдеться про властивості об'єкта, що виявляються у відносинах, зв'язках і взаємодії з іншими об'єктами, явищами і процесами.

Використання терміна «безпека» в більшості випадків має подвійний характер. По-перше, він розглядається як діяльнісне поняття, що відображає системну взаємодію, яка поєднує в єдине ціле як ідеальні, так і матеріальні компоненти. По-друге, безпека відображає певний стан, за якого об'єкт отримує можливість існувати без деградації і руйнувань, що важливо як для біотичних, так і для абіотичних систем, у яких відсутній соціальний суб'єкт. У цьому сенсі можна говорити про безпеку систем неживої природи, яка полягає в збереженні стійкості та рівноваги. У природно-антропогенних системах головним аспектом у розгляді проблем безпеки є діяльнісний підхід, який відображає в інтегрально-комплексному вигляді суб'єкт-об'єктні зв'язки й інші функціональні відносини компонентів системи.

Безпеку не можна розглядати як категорію, що існує сама по собі, окремо від людської діяльності, спрямованої на самозбереження й розвиток. Аналізуючи вживання цього терміна різними авторами, можна окреслити широкий спектр його застосування. Це можуть бути: сукупність певних властивостей складної системи; здатність системи адекватно адаптуватись до нових умов функціонування; загальна міра задоволення суспільства ресурсами життєдіяльності; соціальні блага; міра захищеності і спроможність до захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз; властивість системи, комплекс станів процесів системи; відсутність загроз руйнування екосистем; компонент системи національної безпеки тощо.

Як філософська категорія безпека не є чимось матеріальним, це певна абстрактна форма виявлення життєздатності і життєстійкості різних об'єктів. Наукове трактування цього терміна крізь призму філософського бачення основ безпеки індивіда, держави та власності було визначено ще Г. Гегелем. Так, у роботі «Філософія права» він вводить одне з головних базових положень теорії безпеки – «загроза

суспільній безпеці», а також зазначає, що завдяки державі в людини «звичка до безпеки стала її другою натурою». Гегель розглядав як загальний характер, так і головну роль держави в забезпеченні безпеки: «Держава є організм, тобто розвиток ідеї у своєму розмаїтті. Ці різні сторони утворюють, таким чином, різні влади, їх функції й сфери діяльності, через які загальне невпинно породжує себе... і зберігає себе» [4, с. 248]. Таким чином, державі відводилася домінуюча функція у забезпеченні безпеки індивіда, суспільства та держави.

Суб'єктивне усвідомлення будь-якої потреби виявляється у формі багатопланових і багаторівневих інтересів, що стимулюють і спрямовують діяльність людей у межах соціальних систем. Як зазначає А. Б. Качинський, канонічним у світовій науковій літературі є таке визначення безпеки: безпека – стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства й держави, а також довкілля в різних сферах життєдіяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз [7].

Крім безпосередніх інтересів безпеки (особистості, суспільства, держави), пов'язаних з наявністю різних загроз виживанню й існуванню цих суб'єктів, існують життєво важливі інтереси індивідів, соціальних спільнот, народів, націй, які обмежуються іншими суб'єктами й обумовлюють потребу в захисті. Їх реалізація і невразливість забезпечує необхідні умови для повноцінного існування та успішного розвитку індивідів і соціальних суб'єктів, що відповідає в тому числі потребам їх безпеки. В особливу групу виділяються інтереси забезпечення безпеки, пов'язані зі спеціалізованими органами й силами, що здійснюють відповідні функції, а також із застосовуваними засобами й заходами безпеки.

Більшість учених погоджуються, що безпека є загальним системним поняттям, що відображає існування ряду функціональних сфер, у яких відбувається розвиток її ключових параметрів, а наявність системи взаємозв'язків між ними обумовлює розвиток цілісної системи безпеки, що констатується і забезпечується державою як координатором соціально-економічних процесів і явищ у суспільстві. Безпека є невід'ємною властивістю будь-якої системи, яка відображається в таких системних ознаках, як цілісність, відносна самостійність і стійкість. Утрата будь-якої з цих ознак веде до загибелі системи, що зумовлює необхідність їх захисту від руйнівних впливів. Усі біологічні системи чинять опір своєму руйнуванню, а людину відрізняє те, що за збереження свого життя, забезпечення своєї безпеки вона, як істота розумна, має можливість боротися свідомо, на випередження.

З огляду на сказане вище будемо надалі використовувати такий понятійно-категорійний апарат методології дослідження природно-техногенної безпеки складних систем. *Небезпечний фактор* – фізичні, хімічні, біотичні й абіотичні елементи системи чи навколишнього

середовища, внутрішні й зовнішні умови функціонування системи, здатні спричинити несприятливі ефекти та негативні наслідки в об'єктах впливу під час реалізації небезпеки. *Вплив* – дія небезпечного фактору навколишнього середовища на рівні, що створює несприятливі ефекти та негативні наслідки для структури й характеру функціонування системи. *Об'єкт впливу* – система чи її елемент, на які впливає небезпечний фактор. *Навколишнє середовище* – сукупність природних, економічних, соціальних, техногенних та інших умов, у яких перебуває об'єкт впливу. *Небезпечна система* – концептуальна сукупність навколишнього середовища, що формує небезпеку, й об'єкта впливу, що перебуває під дією небезпечного фактора середовища, який з часом забезпечує появу в даного об'єкта несприятливих ефектів і негативних наслідків.

З безпекою тісно пов'язані поняття «*небезпека*» та «*ризик*». Небезпека, будучи основною категорією під час розгляду проблем безпеки, зазвичай розглядається як об'єктивно існуюча можливість негативного впливу на суспільство, особистість, природне середовище, у результаті чого їм можуть бути завдані будь-які збитки. З аналізу визначень випливає, що небезпеку можна розглядати як деякий особливий стан природної чи техногенної системи.

Усі небезпеки можна розділити на такі три класи:

- природно-екологічні, спричинені порушенням природних циклів міграції речовини;
- техногенно-виробничі, пов'язані з можливістю небажаних викидів енергії і шкідливої речовини, нагромаджених у технологічних об'єктах;
- антропогенно-соціальні, обумовлені відсутністю та/або спотворенням інформації.

Прояв природно-техногенних небезпек пов'язаний зі спільним функціонуванням природних і технічних систем. Техносфера має певні принципи розвитку, які значно відрізняються від принципів розвитку природного світу, у тому числі й від соціальних. Діючі в техносфері системні тенденції або закони тільки починають досліджуватись. Водночас необхідно зазначити, що сьогодні існують розробки в оцінці ризику в разі аварій на атомних станціях, експлуатації авіаційної та космічної техніки, під час будівництва автошляхів і залізниць тощо. Але, як правило, ідеться про окремі види техніки, а не про техносферу в цілому.

Під час аналізу різного роду небезпек доцільно розрізняти потенційну і ситуаційну небезпеки. Під потенційною небезпекою ми будемо розуміти можливість реалізації процесів, що призводить до небажаних наслідків. Залежно від того, у якій, на даний момент часу, ситуації це буде реалізовуватись, параметри наслідків будуть

різними. Небезпеку, обумовлену ситуацією, що сприяє тією чи іншою мірою розвиткові небезпечних процесів, будемо визначати як ситуаційну небезпеку. Слід зазначити, що залежно від ситуації можливі абсолютно протилежні реакції системи на розвиток подій – від миттєвого захисту, що є реагуванням на потенційну реалізацію небезпеки, до провокування важких наслідків.

Наявність ситуаційної небезпеки є дестабілізуючим чинником, що впливає на безпеку людей, середовище проживання й економіку. У зв'язку з цим необхідний більш повний аналіз та урахування факторів, що формують ситуаційну небезпеку (антропогенного, природного або комбінованого характеру) з метою можливості організації процесу управління ними.

Кількісне вимірювання рівня небезпеки зазвичай ґрунтується на оцінці ризику. *Ризик* – імовірність виникнення несприятливих ефектів або негативних наслідків в об'єкта через дію шкідливих чи небезпечних факторів навколишнього середовища. У загальному випадку можна вважати, що ризик являє собою ймовірність реалізації особливих станів системи, визначених як небезпечні. Тобто ризик – імовірність існування особливих станів складної системи, за яких в об'єкта, що зазнає впливу, під дією небезпечного чинника виникають несприятливі ефекти та негативні наслідки.

Сьогодні можна говорити про формування теорії ризику як науки про прийняття рішень в умовах імовірнісної невизначеності. З математичного погляду вона є розділом теорії імовірності, а результати теорії ризику знаходять усе більше застосування під час вирішення прикладних проблем. Найбільше застосовується вона в банківській справі та страхуванні, управлінні ринковими та кредитними ризиками, інвестиціями, бізнес-ризиками. Результати теорії ризиків усе більше застосовуються в галузях, пов'язаних із загрозами здоров'ю, навколишньому середовищу, ризиками аварій та екологічних катастроф тощо.

У теорії ризику досить часто вживається термін «*управління ризиком*», який сприймається досить неоднозначно. Головним аргументом супротивників уживання цього терміна є те, що ризик трактується як міра небезпеки. А мірою не можна управляти (не можна керувати автомобілем шляхом керування спідометром) – міру вибирають. Поділяючи таку думку, ми вважаємо, що термін «управління ризиком» несе раціональне смислове навантаження. Абстрагуючись від терміна «міра» у визначенні ризику і водночас акцентуючи увагу на терміні «імовірність», ми в такий спосіб можемо надати терміну «управління ризиком» цілком конкретного змісту. Дійсно, використовуючи ті чи інші механізми управління в різних ситуаціях, людина спроможна зменшити ймовірність реалізації

небезпечної ситуації (але не звести ймовірність її появи до нуля). У цьому сенсі цілком правомірно застосування терміна «управління ризиком». Водночас, на нашу думку, для запобігання дискусій навколо понятійного апарату, більш аргументованим є використання терміна «управління безпекою». При цьому безпеку ми будемо визначати як сукупність станів тієї чи іншої системи, які зводять до мінімуму реалізацію небезпеки. Суть управління безпекою зводиться до прийняття рішень, які забезпечують нормальне функціонування системи впродовж певного часового інтервалу [5 – 8].

З теоретичного і практичного боку дослідження функціонування систем важливим є поняття «*оцінка ризику*». Оцінка ризику будується, перш за все, на фундаментальному дослідженні джерела ризику (наприклад, хімічного об'єкта) та факторів ризику (наприклад, забруднювальних речовин з урахуванням особливостей конкретної технології та екологічного стану) та механізму взаємодії між ними. Оцінка ризику є основою для дослідження й вироблення заходів управління безпекою [2].

Категорія «ризик» тісно пов'язана з невизначеністю. Досить часто ці поняття вживаються як синоніми. Проте їх слід розрізняти, оскільки вони не тотожні. *Невизначеність* – об'єктивна умова існування ризику, одне з джерел ризику. Головна причина невизначеності – неповнота, недостатність наших знань про навколишній світ. Управління ризиком можна трактувати як процес мінімізації невизначеності за допомогою пізнання навколишнього світу, аналізу наявної інформації.

Управління природно-техногенною безпекою ми будемо розуміти як частину системного підходу до прийняття рішень, процедур і практичних заходів у вирішенні завдань з попередження або зменшення небезпеки появи промислових аварій і катастрофічних природних процесів для життя людини, захворювань чи травм, завдання шкоди матеріальним цінностям та навколишньому природному середовищу, зменшення негативних наслідків катастрофічних природних процесів.

Існуючі тенденції в розвитку природно-техногенних процесів в Україні обумовлюють необхідність подальшої розробки та наукового обґрунтування заходів з удосконалення та поліпшення функціонування систем захисту від наслідків надзвичайних ситуацій як важливої ланки національної безпеки. Аналіз праць провідних науковців свідчить про відсутність сформованої теорії природно-техногенної безпеки. Побудова теорії природно-техногенної безпеки повинна базуватись на понятійно-категоріальному апараті, який охоплює найсуттєвіші аспекти процесів, пов'язаних із забезпеченням безпеки складних систем.

Формування понятійно-категоріального апарату є важливим аспектом створення загальної теорії природно-техногенної безпеки. Системний аналіз базових визначень дозволяє сформулювати наукове

підгрунтя вирішення створення механізмів управління природно-техногенною безпекою. Тому в подальшому постає потреба в удосконаленні методологічного інструментарію системного аналізу і основних положень синергетики, що дозволить моделювати динаміку функціонування складних систем і на цьому підґрунті завчасно прогнозувати й попереджувати виникнення дестабілізуючих факторів, а також вживати заходів щодо нейтралізації їх дії.

Список використаних джерел

1. **Акимов В. А.** Методический аппарат исследования природного и техногенного риска / Акимов В. А. // Безопасность жизнедеятельности. – 2001. – № 2. – С. 34 – 38.
2. **Асамбаев Н.** Оценка, анализ, измерение и управление рисками / Н. Асамбаев // Управление риском. – 2002. – № 1. – С. 9 – 18.
3. **Возженников А. В.** Национальная безопасность: теория, практика, стратегия / А. В. Возженников. – М. : Модуль, 2000. – 240 с.
4. **Гегель Г. В. Ф.** Философия права / Г. В. Ф. Гегель. – М. : Мысль, 1990. – 524 с.
5. **Данилишин Б. М.** Наукові основи прогнозування природно-техногенної (екологічної) безпеки України / Б. М. Данилишин, В. В. Ковтун, А. В. Степаненко. – К. : Лекс Дім, 2004. – 552 с.
6. **Іляш О. І.** Наукові передумови ідентифікації категорії «соціальна безпека регіону» / О. І. Іляш // Екон. науки. Сер. «Регіональна економіка» : зб. наук. пр. Луцький нац. техн. ун-т. – Вип. 7 (27). Ч. 3. – Луцьк, 2010. – С. 37 – 62.
7. **Качинський А. Б.** Засади системного аналізу безпеки складних систем / А. Б. Качинський ; за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К. : Євроатлантикінформ, 2006. – 336 с.
8. **Кириленко В. І.** Інвестиційна складова економічної безпеки / В. І. Кириленко. – К. : КНЕУ, 2005. – 232 с.
9. **Маслоу А.** Мотивация и Личность / А. Маслоу. – СПб. : Питер, 2006. – 352 с.
10. **Порфирьев Б. Н.** Управление безопасностью в природно-техногенной сфере на основе концепции риска / Б. Н. Порфирьев // Управление риском. – 2002. – № 2. – С. 36 – 42.
11. **Холмогоров Ю. П.** Риск и управление / Ю. П. Холмогоров. – Режим доступа : zhurnal.lib.ru/h.

List of references

1. **Akimov V. A.** Metodicheskiy apparat issledovaniya prirodnogo i tehnogennoy riska / Akimov V. A. // Bezopasnost zhiznedeyatel'nosti. – 2001. – № 2. – S. 34 – 38.
2. **Asambaev N.** Otsenka, analiz, izmerenie i upravlenie riskami / N. Asambaev // Upravlenie riskom. – 2002. – № 1. – S. 9 – 18.
3. **Vozzhennikov A. V.** Natsionalnaya bezopasnost: teoriya, praktika, strategiya / A. V. Vozzhennikov. – M. : Modul, 2000. – 240 s.
4. **Gegel G. V. F.** Filosofiya prava / G. V. F. Gegel. – M. : Myisl, 1990. – 524 s.

5. **Danylyshyn V. M.** Naukovi osnovy prohnozuvannya pryrodno-tekhnogennoi (ekolohichnoi) bezpeky Ukrainy / V. M. Danylyshyn, V. V. Kovtun, A. V. Stepanenko. – K. : Leks Dim, 2004. – 552 s.
6. **Ilyash O. I.** Naukovi peredumovy identyfikatsii katehorii «sotsialna bezpeka rehionu» / O. I. Ilyash // Ekon. nauky. Ser. «Rehionalna ekonomika» : zb. nauk. pr. Lutskyi nats. tekhn. un-t. – Vyp. 7 (27). Ch. 3. – Lutsk, 2010. – S. 37 – 62.
7. **Kachynskiy A. B.** Zasady systemnoho analizu bezpeky skladnykh system / A. B. Kachynskiy ; za zah. red. V. P. Horbulina. – K. : Yevroatlankyinform, 2006. – 336 s.
8. **Kyrylenko V. I.** Investytsiina skladova ekonomichnoi bezpeky / V. I. Kyrylenko. – K. : KNEU, 2005. – 232 s.
9. **Maslou A.** Motivatsiya i Lichnost / A. Maslou. – SPb. : Piter, 2006. – 352 s.
10. **Porfirev B. N.** Upravlenie bezopasnostyu v prirodno-tehnogennoy sfere na osnove kontseptsii riska / B. N. Porfirev // Upravlenie riskom. – 2002. – № 2. – S. 36 – 42.
11. **Holmogorov Yu. P.** Risk i upravlenie / Yu. P. Holmogorov. – Rezhim dostupa : zhurnal.lib.ru/h.

Надійшла до редколегії 05.02.14

УДК 35

Ганна ГОЛУБЧИК

Національна академія державного управління

при Президентові України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

«ПУБЛІЧНА ІСТОРІЯ» ЯК СФЕРА ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Розкривається сутність поняття «публічна історія» і його зв'язок із суспільною пам'яттю. Висвітлюється інституалізація публічної історії та її місце в публічному управлінні на прикладі зарубіжних країн. Доводиться необхідність інституалізації публічної історії в Україні.

Ключові слова: публічна історія, культурно-історична складова державного управління, суспільна пам'ять.

Анна Голубчик. «Публичная история» как сфера государственно-управленческой деятельности: зарубежный опыт

Раскрывается сущность понятия «публичная история» и его связь с общественной памятью. Освещается институализация публичной истории и ее место в публичном управлении на примере зарубежных стран. Доказывается необходимость институализации публичной истории в Украине.

© Голубчик Г. Д., 2014